

Szerkesztőjei írása:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszámítások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 33. szám.

Hirdetési árak:Egész évre ----- 12 kr.
Félévre ----- 6 " "
Negyedévre ----- 3 " "
Egy hóra ----- 1 " "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap esti 6 óráig.

Péntek, február 10.

Szünet.

Nagybecskerek, február 10.

A parlamenti tanácskozásokban, — lucus a non lucendo, — helyesebben s világosabban mondva, a technikai obstrukcióban szünet állt be, melyet a béketárgyalások s esetleg azok befejezése fognak kitölteni. Sok szó esett már erről a békéről, sokféle verziót és gyanítást terjesztettek felőle, de bárminő pártállás befolyásolja is a bírálók ítéletét báró Bánffy miniszterelnök magatartása felől, önző indokokat nem tulajdoníthatnak neki.

A szabadelvű párt keddi értekezletén behatón ismertette báró Bánffy a béketárgyalások állását, de a nélkül, hogy a különben is ismeretes és többször szellőztetett feltételeket csak érintenők is, forduljunk a miniszterelnöknek csak egy nyilatkozata felé, mely úgy szól, hogy a korona és a többség bizalmának teljes birtokában kész a béke érdekében meghozni a személyes áldozatot. Hogy hivatalban maradásának az ország nyugalma nem akarja feláldozni és kész lemondani, dacára annak, hogy csak a kisebbség kényszerítésének enged, midőn ezt teszi.

Báró Bánffy bizonyonyal teljes birtokában van a korona és a többség bizalmának, de az egész nemzet is elfogultság nélkül gondol a nagy sikerekre, melyeket báró Bánffy miniszterelnöksége alatt nemzeti és állami tekintetben kivívott s megnyugvással látja, hogy még lemondásával is egy nagy sikert akar biztosítani, a Magyarországra nézve oly kedvező gazdasági kiegyezést s hogy még távozásakor is gondoskodni akar arról, hogy az ország és minden intézményei kárára többé ne ismétlődhessek olyan parlamenti trespédés, a minő most következett el reánk.

Báró Bánffy, a ki kormányprogramjából egy jotát sem vett el s mindenestre többet tett, mint ígért, lemondási készségének kijelentése után is parlamentben s azon kívül ura a helyzetnek s mindenki kell, hogy elismerje békefeltételeinek azt az érdemét, hogy azok a személy számára semmit, mindent az országnak igényelnek. Báró Bánffy, a ki az ország számára biztosította a belső békét, miután az az egyházi politikai törvényhozás folytán alapjaiban megingott; a ki intézményeket adott az országnak, melyek közgazdasági tekintetben már most is éreztetik áldásos hatásukat és a ki a nemzeti kívánalmak terén oly sikereket és vívmányokat tett az ország élébe, minőkről az ellenzéki tüzeskedők felhevült képzelődésükben sem álmodtak: báró Bánffy visszalép s visszalépésével olyan gazdasági szerződést pecsétel meg, melynél jobbat, kedvezőbbet és előnyösebbet eddig egy magyar kormánynak sem sikerült kötnie.

Es annál nagyobbra kell becstülni Bánffyban, hogy minden elismerés mellett, melylyel az ország iránta van s mindig bizalom mellett, melylyel őt a korona és többség megtiszteli, az ország jól felfogott érdekét tartva szem előtt, távozik a helyről, melyen a magyar nemzetnek a legnagyobb szolgálatokat tette, azt örök hálára kötelezte.

A nagybecskereki villamos-mű.

1.

— február 10.

Olvasóink előtt ismeretes az a szomorú tény, hogy a mi villamos-műünk nem tartozik a legjövődmezőbb vállalatok közé. Próbálták mérnöki vezetéssel és anélkül, de a villamos csak nem akart jobban kamatozni. Most aztán, hogy egy nagy reformáció előtt állunk, in capitale et in membris, a Ganz-cég egyik mérnökét felszólította a polgármester, hogy mondaná meg, miképen lehetne ezt a drága villamosművet jövődmezőbbé tenni.

Tomola mérnök javaslataiból a következő markansabb részleteket emeljük ki:

1. Az áramfogyasztó közönség számos esetben oly izzólámpákat használ, a melyek az ottani telep rendszeresített üzemi feszültségének meg nem felelnek, hanem annál 10—12%-kal kisebb feszültségre gyártottak. A közönség azt abból az okból tette, mert ezek a lámpák, nagyobb feszültséget kapván, mint a mennyire méretezve voltak, jóval nagyobb fényerősséget szolgáltatnak, mint a normális lámpák; ennek azonban természetesen következménye az is, hogy a lámpák több áramot is fogyasztottak, mint a normális lámpák, miáltal a város az általában fizetendő fogyasztóknál tetemes kárt szenvedett. Igaz, hogy az ilyen lámpák fényereje rövid idő múlva rohamosan csökken, de ismeretes dolog, hogy az áramfogyasztásuk távolról sem csökken oly arányban mint a fényerő, úgy hogy végeredményben az ilyen lámpák használata által nemcsak a városi elektromos telep, hanem a fogyasztó közönség is károsodik. Javaslatahoz hozzáfogva:

„nagyobb fényerejű izzólámpákat, mint a melyek kiköve lettek, használni nem szabad és csupán oly normálisan méretezett lámpákat szabad használni, melyek gyáriarókaiként 3½ wattnál többet nem fogyasztanak. Hogy azonban ezen feltétel mindenkor ellenőrizhető legyen, az illető pauszális fogyasztók arra kötelezendők, hogy izzólámpa-számságléteket csak a központi elektromos mű raktárból fedezzék. Az ilyen fogyasztók berendezéseit ávenként többször kellene ellenőrizni és esetleges visszadésekét rögtön be kellene szüntetni, ismétlődés esetén az áramszolgáltatást meg kellene vonni az illető fogyasztótól. Javaslatahoz hozzáfogva, hogy úgy az észlelt visszadések be szüntetése, valamint a helyes és igazságos elszámolás érdekében megfelelő számú árammérők szervertessenek be és a hiányosnak mutatkozó (Aron féle) árammérők Bláthy féle árammérőkkel cseréltessenek fel, hogy a fogyasztó közönségnek az árammérők iránt felmerülő panaszainak is eleje vétessék.“

Habár a város részéről a nagyobb áramfogyasztású lámpák használata oly helyeken kifogás alá nem vehető, hol a felhasználó elektromos áram árammérők alapján elszámoltatik, ez indokolt mégis a város megkímélésére s a városi kassza érdeke miatt, hogy a fogyasztók ezen lámpák rendkívül nagy áramfogyasztása folytán alkalmatlanok arra, hogy az áramszámlák magassága ellen panaszt emeljenek, az árammérő helyességét kétségbe vonják stb. Sok esetben a fogyasztó kibékítése végett a tényleg fogyasztott áram többletét felszámított összeget elengedik s nem csak, hogy az elektromos világítás ez által diszcreditálva lesz, sokan a világítást azért, mert drágának bizonyult, be szünetlik.

Javaslatahoz hozzáfogva:

„hogy a fogyasztó közönség hivatalos hirtetmény vagy közzététel útján figyelmeztessék, miszerint az abnormális lámpák áramfogyasztása is abnormális nagy, hogy ezt az árammérő természetesen regisztrálja s hogy ennél fogva, az ilyen lámpák használatától óvakodják.“

2. Az utcai vezetékek hálózatának egyes részeiben különösen este azon időközben, midőn a legtöbb lámpa szokott égni, a lámpák helyenként tetemesen redukált fényerővel égnek. Ezen tümeny leginkább ott észlelhető, a hol a berendezések sűrűn vannak a hálózatához kapcsolva és szoros összefüggésben áll az e hálózatrészekben elhelyezett transzformátorok elégtelenségével. Újabb időben t. i. számos magán berendezés, ille-

tőleg lámpa kapcsolattal az illető hálózatrészekhez anélkül, hogy ehhez arányosan az ott kezdettől fogva elhelyezett transzformátorok szaporították, illetőleg ezek kapacitása fokozott volt. A transzformátorok ezen vezeték részekben néhány esti órák át, midőn a berendezett lámpák nagyobb részét égnek, túl vannak terhelve és ennél fogva már nem bírják a teljes fényerőhöz szükséges áramfeszültséget szolgáltatni. Könnyen beállhat azon eset is, hogy egyes transzformátorok túlterheltségük folytán megsérülnek, mely káron felül még azon kellemetlen helyzet is állana elő, hogy az illető hálózatrészekben az áramszolgáltatás fenakadást is szenvedne.

Minthogy a transzformátor közlet csekély kapacitással fogva nem elegendő arra, hogy ennek segítségével a hálózatban időközben felmerült hiányok pótolhassanak, javaslatahoz hozzáfogva:

„hogy 4 db 10.000 wattos transzformátor = 40.000 w. kapacitással mihamarabb beszervertessék, az elromolt 1 db 2500 wattos transzformátor kijavíttassék és úgy a már készletben lévő tartalék transzformátorok, mint a beszerzésre sürgősen javaslatahoz hozott 40.000 watt kapacitású transzformátorok együttesen a kiküldött műszaki közönség által kijelölt helyeken a hálózatba beépíttessenek.“

3. A jelenleg használaton kívül helyezett és a telep szertárában leszerelt állapotban lévő 10 darab utcai ivlámpa megvizsgáltatván, konstátáltott, hogy ezen lámpákból egyes alkatrészek hiányoznak, melyek pótlása elkerülhetetlenül szükséges azon esetre, ha az ivlámpák valamely (ünnepi) alkalomból üzembe veendők. A vályzó lámpa alkatrészek a telepen alkalmazott személyzet tudomása szerinti az ügyvezető városi mérnök (Weisz ur) által egyes magánfogyasztók megsérült ivlámpáinak kijavítására, illetőleg a megsérült lámpa-alkatrészek kicserélésére felhasználva lettek. Ezen fogva javaslatahoz hozzáfogva:

„hogy a hiányos ivlámpák mielőbb kijavíttassanak.“

4. Ezen mindennek előtt szükségesnek mutatkozott intézkedések után a telep kezelésére, illetve a könyvelésekhez áttérésre, tapasztaltott, hogy elszámoláshoz egyes könyvek és nyomtatványok még szükségesek, hogy az elszámolás alapját képező könyvek és kimutatások stb. úgy a mint az más központi telepeknél előszerűnek bizonyult, rendszeren vezethetők legyenek.

Az idő rövidsége folytán nem volt lehetséges valamennyi a hálózatához kapcsolt magán berendezést alaposan megvizsgálni és különösen a bekapcsolt lámpákat egészen pontosan egy számmal, mint kapacitásra nézve felvenni.

Az áramfogyasztók kimutatásában ugyan a második pontban felsorolt 6037 db izzólámpa 309.784 watt kapacitással és 44 db ivlámpa 17600 watt kapacitással, összesen tehát 327.384 watt kapacitású lámpa fel van tüntetve, de ezen kimutatás mindaddig, míg a lámpák egész pontossággal felvéve nincsenek, hitelességre igényt nem tarthat; valószínűleg még több oly lámpa van egyes magán berendezésnél felszerelve, mely bejelentve nincsen s ha ezen körülmény oly berendezéseknél, hol az áram elszámolás árammérő alapján történik, nem bír oly nagy jelentőséggel mint ott, a hol az pauszálában történik.

„Ezenben azt javasoljuk, hogy az árammérők alapján elszámolt fogyasztásnál a hektowatt óránkénti 5 kr. alapár 4 kr-ra szállíttassék le, mely alapárból még a következő százalékos engedmények nyújtandók volnaak:

A lámpának évi		
500 óránál nagyobb átlagos égése esetén		5%
700 " " " " " "		7%
1000 " " " " " "		10%
1200 " " " " " "		15%
1500 " " " " " "		20%
2000 " " " " " "		25%
2500 " " " " " "		30%
3000 " " " " " "		35%
és ennél nagyobb		

Jegyzet. Átlagos tartamnak vétetik az év végével eredményezett wattórák mennyisége, elosztva azon vattmennyiséggel, melyet az összes felszerelt lámpák egy óra alatt igénybe vesznek.

Meg vagyunk arról győződve, hogy a központi telep jövődmezősége az új tarifa és az

uj rendszabály alkalmazásával kedvezőbb lesz. Az elmúlt 1898. évben a hálózathoz kapcsolt (az ivlámpák átszámításával) mintegy 5850 magánláng utáni összes bevétel 32.572 frt 28 kr-ra rugott, vagyis átlag egy-egy lángra csak 5 frt 56 kr. esett; a más városokban elért eredményekkel összehasonlítva ezt a számot, azt tapasztaljuk, hogy a lámpánkénti bevétel ennél nagyobb lehetett volna. Az általunk javasolt eljárásról biztosan állíthatjuk, hogy még egy részt a tapasztalt visszásságokat és ennek folytán a város folytonos károsodását megszüntetné, másrészt a közönség bizalmát és érdeklődését újból felkeltené és ily módon az elektromos világításnak nagyobb mértékben való elterjedését és fokozottabb használatát vonná maga után.

6. Az áramtermelés és az evvel járó szénfogyasztás a lefolyt 1898. évben a következő volt:

1898. január 1-től 1899. január 1-éig termelt 128 000 $\frac{1}{2}$ primár ampére óra = 2,304 135 hektowatt órával, mely elektromos energia előállítására 135.116 $\frac{9}{10}$ méterháza közzén kellett. E kilowatt óra elektromos energia előállításához 5864/1000 kgr. közzén, vagyis egy hektowatt órához nem egészen 0.59 kgr. közzén szükségeltetett. Ezen számokból látható, hogy a szénfogyasztás nemcsak, hogy nem túlságosan nagy, hanem igen kedvező volt; különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a gépek esténként csak rövid ideig működnek teljes megterheléssel és éjjel nagyobbára kedvezőtlen megterheléssel járnak. Ha a tekintetes tanács különben még e téren megtakarításokat kívánna elérni, célszerűnek tartanánk az üzemszemélyzetet prámiumokban részesíteni. Ezen prámiumok rendszerezése után ugy Nyiregyházán mint Aradon tetemes megtakarítások értek el. A prámiumot nemcsak a közzénfogyasztásra, hanem az összes az üzemhez szükséges anyagokra kellene kiterjeszteni.

Az utcai világításra fordított áram is a csotolt világítási naptár alapján önkezelési áron számolandó el.

Ezen önkezelési ár az előbbi fejezetben feltüntetett üzem anyag évi költségét, a személyzeti évi kiadásokat és az évi kezelési költségeket a végre a telep évi amortizációs kvótájának az összegét foglalja magában, mely összeg előltsva a termelt 2,304.135 hektowatt órával, adja az elektromos áram önkezelési egységárát hektowatt óránként. Ehhez hozzá számítandó az utcai világításnál és a nyilvános épületek (város-ház, színház stb.) világításánál a felhasznált izzólámpák és az ivfénylámpáknál elhasznált szénpálcák beszerzési ára.

A fent említett világítási naptár szerint a lefolyt 1898. évben az 540 utcai 16 gyf. izzólámpa 2,042.145 égési lámpa órát adott, vagyis az utcai világítás, lámpánként 50 wattot számítva, = 1,021.072 $\frac{1}{2}$ hektowatt órát fogyasztott; a 12 ampéres 9 drb. ivlámpa 9855 órán át égett, tehát lámpánként 12. X. 100/3 = 400 wattot számítva = 39.420 hektowatt órát fogyasztott.

Az utcai világítás fogyasztása e szerint a lefolyt évben összesen 1,060 492 hektowatt óra volt.

Ezen fogyasztást kerekén 1,060 500 hektowatt órának véve, csak a minimumot nyerjük, mert köztudomású dolog, hogy a lámpák nem gyújtanak és oltanak oly pontossággal, mint ki vanatos volna, sőt előfordult, hogy egész utca-sorokat nem oltottak el reggelig. A városnak a kültelekein elhelyezett mintegy 57 drb. izzólámpát egyáltalában nem is kapcsolják ki; ezen lámpák tehát a géptermek megkezdésétől kezdve annak beszüntetéséig szakadatlanul égnek. Ha az önkezelési ár hektowatt óránként csupán 1.60 kr-ra teszük, akkor az utcai világítást, ha a fent kimutatott teljesítményt ennek alapiálvi vesszük, legalább évi 17.000 frtra kellene elkönnyvelni; hogy mennyibe került a színház, a városháza és egyéb nyilvános épületek önkezelésén okozott világítása, azt nem tudjuk megállapítani, miután az illető lámpák számát s azok átlagos égés tartamát előbb pontosan fel kellene vennünk. Annyi bizonyos, hogy a város világítására elkönnyvelt évi 12,000 forint, a színházi előadásoknál számított 5 vagy 6 frt, a nyilvános épületek világítására könnyvelt 1000 frt, a fentebb mondottak után az áramszolgáltatás önkezelését nem fedezi ki.

Ha az előbb javaslatba hozott rendezése a a tarifának majd létre jön, az áramszolgáltatás a magán fogyasztóknál jövőben kelőleg ellenőrizve és az elszámolás pontosan a járó áram-mérők segítségével eszközöztetni fog, a telep jövedelmezősége jelentékenyen fog emelkedni. Hogy a magánfogyasztásnál előbb kimutatott lámpánkénti átlagos jövedelem csekélynek tűnik fel, azt egyrészt annak tulajdonítjuk, hogy az áram alapára ez időszereint még igen magas, úgy, hogy a világítást kevesen használják és azok, kik árammérő mellett fizetik, nagyon takarékoskodnak, azok pedig, kik pauszáléban fizetnek, aránytalanul keveset fizetnek, habár a világítást nagyon is igénybe veszik. Ez utóbbi körülmény leginkább az oka annak, hogy a telep kiadásai, illetve a régi költségek nem nyernek kellő fedezést.

HIREK.

Tájékoztató

Február 12. Az úr. hitközség közgyűlése.
Február 12. Iskolagyermekbarát közgyűlése.
Febr. 12. A nagybecskerek önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése.
Febr. 13. Közig. biz. ülése.
Február 14. Kerékpárosok vig. estélye.
Febr. 18. Könyvnyomdások táncestélye a kaszinóban.
A gőz- és kádfűtő mindennap reggeli 6 órától este 7 óráig nyitva van; hőgylek részére kedden, esütörtökön és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 1/2-től 8 óráig este urak részére is.

— Kinevezés. Ő felsége az igazságügy-miniszter előterjesztése folytán Nauer György lippai járásbírói albirót a pancsovai törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— Kitértetett alkaptány. Sándor szerb király Lóczy József pancsovai rendőrségi alkaptányának, Nagy-Becskerek város szülöttének a Takova-rend IV. osztályát adományozta.

— Uj tejszövetkezet. Sztarcsova községben Serbán miniszteri kiküldött elnöklete alatt 500 tagból álló tejszövetkezet alakult, mely hivatalos lesz a kisgazdáknak megfelelő jövedelmi forrást biztosítani és egyúttal a marhatenyésztést, — mely annyira hanyatlásnak indult az utolsó évtizedekben — újból fellendíteni. Az alakuló gyűlés távirati uton köszönetét nyilvánította a földművelésügyi miniszternek e község gazdasági ügy támogatása miatt.

— A betegek városa. Ismeretes dolog, hogy Pancsován mindig van valami járvány, a melyek különösen a gyermekek között lépnek fel. Nagy része van ezekben a mocsaras, egészségtelen vidéknek, a mely mindig újabb, megújabb bajoknak válik kuforrásává. A városban jelenleg is járvány uralkodik, az iskolás gyermekek fele beteg, úgy, hogy Hajós József egészségügyi felügyelő a belügyminiszter utasítása folytán a héten Pancsovára érkezett s ott érintkezésbe lépett a hivatalos tényezőkkel, megbesélendő, hogy miképpen lehetne a jövőben elejét venni vagy legrosszabb esetben is csökkenteni a járványokat.

— Bartalus István meghalt. A magyar zenevilág egyik veterán bajnokát ragadta el a halál. Bartalus István, a Kiszalud-Társaság és Akadémia tagja, tegnap meghalt. Hat évtizeden át mint tanár, zeneszerző, anyaggyűjtő, elmélet-író és kritikus megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar zeneszerzésnek és a zene elméleti irodalmának. Ő írta az első magyar zenei tankönyvet, ő kezdte meg a népdalkiscesek nagyobb méretű gyűjtését, ő indította meg a magyar zene történetében legjelentősebb kurucorszak dalainak feljegyzését. Nehéz volna felsorolni munkásságának minden termékét, minden eredményét. Irt sok mindenféle könyvet, zeneelméletit, szépirodalmi és kritikait egyaránt; komponált zeneműveket roppant mennyiségben, irt zeneiskolákat, tanított hat nemzedéket, de minde munkásságánál becsesebb az, melyet a magyar zene körül kifejtett. Könyvet irt a formáiról, a tartalmáról, kutatta elemeit, gyűjtötte a példát és meg is magyarázta éles zenekritikai elmével. Az ötvenes-hatvanas években huszonkét újságba és folyóiratba dolgozott. Mint hangversenyző művész is példát mutatott, mindaddig, míg 1867-ben a Kiszalud-Társaság tagjává választotta. Azóta a virtuóz pályát egyre jobban elhagyva, merőben irodalmi munkásságra és tanításra adta magát, s még inkább akkor, mikor 1875-ben az Akadémia levelező tagjává választotta. Ennek a két tudós testületnek ösztönzésére és támogatásával aztán roppant munkát fejtett ki a magyar zene anyagának összegyűjtése és feldolgozása végett.

A „TORONTAL” tárczaja.

Századvégi farsang.

— A „Torontál” eredeti tárczaja. —

A mikor úgy hajnal tájban hazavetődöm, kíváncsian tanulmányozom az utca hangulatát. A hajnali óra — kivált az olyan, a mely nem mulatásban, hanem fárasztó munkában eltöltött éjszaka után következik be — kiválóan alkalmas erre. Azok a néma, sötét ház-sorok, a szórvaosan tovasuhanó árnyalakok, szóval: a milieu, dacára a homálynak, mégis éles képet nyújt arról, hogy ez az alvó kis város hogyan is gondolkodik, hogyan is tesz, cselekszik; röviden: milyen hangulatban is van akkor, amikor nem alszik.

Es bizony-bizony ez a kép, a mely ilyenkor lelmem elé rajzolódik, a maga szigorú igazságával gyakran jut ellenkezésbe azzal a képpel, a mit a kalendáriumi sablon alkot a hangulatról.

A kalendárium ugyanis jelenleg már néhány hét óta farsangot mutat. Ebből astán mindazok, a kik nem igen törődnek a mások, illetőleg a nagy tömeg lelki világával, ha ugyan egyáltalán gondolkoznak, arra a következtetésre jutnak, hogy most farsangi hangulat tartja fogva az emberiséget. A kik pedig így gondolkoznak, körülbelül azoknak a kategóriájába tartoznak, a kik kalendárium szerint öltözködnék. Felőlük októberben csontkeményre fagyhat minden a nagy hidegtől, ők azért világért sem husznak téli kabátot, mert a téli kabát szezonja csak december 1-én kezdődik.

Erre az okostodásra persze mindenki rá-sütö, hogy — izé — naiv. Pedig hát az általános hangulattal is úgy vannak a legtöbben. Azt hiszik, mert a kalendárium farsangot mutat, hát

az egész világ mulat, és a kedvetlenség, unalom számkivetve az emberiség köréből.

Valójában azonban — hogy visszatérjek oda, a honnan kiindultam — járván a homályos utcák sorát a kora hajnali órákban, hiába keresem a farsang hangulatát. Az utcán az a néhány részeg ember akkor is düllög jobbra-balra, ha Karnevál herceg nincs is köztünk, kurjantó fiatal emberek pedig máskor is masíroznak katonai lépésben, egész szelében elfoglalva a járdát.

Mindaz még nem farsangi hangulat. A mint hogy el sem tudnám képzelni a farsangi hangulatot, tudniillik a valódi farsangi hangulatot a mai századvégi világban.

En edes Istenem! A bálók, a táncmulatások, hangversenyek! Hiszen igaz, van most is elég, de mennyire mások ezek, mint a régebbiek. A fiatal leánykák illuziója az „első bál”-ról, manapság már csak a novellákban él. Dehogy mennek az okos fiatal hölgyek akármicsoda bába, annak a bizonytalanságnak az érzetével, hogy lesz-e táncos elég. A gondos mamák jól gondoskodnak minden szükségességi s így a táncosokról is, hogy astán a kisasszony igazán ne szenvedjen hiányt semmiben.

A farsangból egyéb sem maradt meg, mint a maszkajának nyomorúságos érzete egy át-virrasztott unalmas éjszaka után és a családapák bosszúsága a szabószámák miatt.

Ne ijedjenek meg, mivel ilyen keserű igazságokat zengedezek, nem bordok pápaszemet, járásom nem roskatag, fűrtjeim még nem üszülnek, kezem nem reszket s egészen fiatal vagyok még. De olyan mint a többi fiatal ember: századvégi, blaszirt. Es olyan, mint önkön kösül, bájos hölgyeim, a többség: századvégi és blaszirt.

A mai századvégi blaszirt világ pedig elköveti azt a szörnyűséges bünt, hogy unatkozik akkor is, a mikor farsang van, sőt unatkozik a bálteremben is.

De mulat esetleg, eszeveszetteen mulat éppen a szigorú bűjt napjaiban.

A bálterem. Hát igen. Ragyogó izzó lámpákkal tündököl a terem. Virág, drága függöny mindenfelé. A zenekar egyre-másra huzza a keringőket, közbe-közbe rászendít a cigány egy-egy talp alá való csárdásra. A hölgyek, meg az urak pedig járják a táncot. Azaz pardon! Az uraknak csak egy csekély része. Mert többnyire ott állanak a terem közepén sebredugott kézzel, szemükön monokli, arcukon, egész viselkedésükön a végtelen unalom kifejezésével. Ha pedig valamelyikük beleugrik a táncolok sorába, gunymosolyal néznek utána és megered fölötté a szó-viccek áradata.

A hölgyek pedig mind oly előkelően kedvesek, a mamák oly vesszedelmesen barátságosak, hogy az ember szinte összeborzong. Csak néha, a szünóra után, a szupé-csárdásban, ott éled még föl olykor az igazi farsangi hangulat.

A mikor a zene tüzes útmei felforralják vérünket, a bájos táncosnők ragyogó szemei megbontják eszünket, mámorosan a bortól, pezsgőtől, de még inkább egy kedves szép leány külsejétől: elfeledjük, hogy századvégi, hogy blaszirtak vagyunk és táncolunk szilajot, eszeveszetteen és kurjantunk közbe-közbe egyet:

— Sohse halunk meg!

Majd pedig megforgatjuk hölgyeinket szédületes gyorsasággal s bár homlokunkról, arcunkról csakugy patakszik az izzadság, mi csak járjuk arra a bolondító zenére a tüzes táncot egy óráig, másfél óráig, öt-hat ujrázáson keresztül, fáradszatlanul, szilajon!

Igen, arra az időre, a mig a szupé-csárdás tart, egy röpké órára ismét virágok a Karnevál hatalma s elfogja lelkünket a farsangi hangulat, a szilaj, az eszeveszett, a kicsapongó jókedv.

Réczey Ödön.

— **Képliallítás Nagybecskereken.** Emlegettük, hogy Németh Lajos festőművész, a gyorsan feltűnt állatfestő, Nagybecskereken foglalt hosszabb időt. A fiatal művész immár körünkben időzik s szorgalmasan dolgozik a Vágó-féle műteremben, a hol egyben Edvi-Ilés Aladár képzőgyönyörű tájképeit. Mint értesülünk a két művész legközelebb Streitmanner Antal főgimnáziumi tanár ur szíves közreműködésével, kiállítás rendez az alispáni kisteremben, a hol közszemlére teszik művészi produktumait. Ismeretes, hogy Streitmanner tanár ur is szép tehetséggel forgatja az ecsetet s néhány szép akvarellje már annak idején feltűnt, mikoriban Kézi Kovács László rendezett ugyancsak a vármegyeházán kiállítást.

— **Ének a kerékpáradóról.** A fővárosi törvényhatóság nagy többséggel elhatározta, hogy minden biciklit öt forinttal adóztat meg. Hiába főlbeszéltek a kerékpársport barátai, hiába tartottak tiltakozó gyűléseket Budapesten is, a vidéken is, a belügyminiszter kijelentette, hogy elvben elfogadja a bicikli-adót. De megkövetelte a miniszter, hogy a főváros az adó kezelésére részletes szabályrendelet dolgozzon ki s majd ezután határoz véglegesen. A szabályrendelet elkészült. Rövid tizenegy paragrafus van a szabályrendeletnek, s mely elrendeli az adófizetést. Minden bicikli kap egy pléhtáblát, a melyet a kerékpár diszjál a bicikli kormányára kell akasztani. A szabályrendelet fölhatalmazza a rendőrséget, hogy minden biciklistát megállíthasson. Elrendeli, hogy a bicikliket minden esetendőben összeírják. A szabályrendelet fontosabb intézkedései a következők: Minden kerékpár után kerékpáradót kell fizetni. Adót nem fizetnek a közhivatalokban levő szolgálati kerékpárok után, a kizárólag eladás céljából az üzletekben levő kerékpár után, továbbá a gyermekkerékpár s azok után a kerékpárok után, melyeket beteg emberek használnak. A kerékpáradó egy évre öt forint, a mit minden év január elsején kell megfizetni az illetékes kerületi elöljáróságnál. A kerékpáradó megfizetésének igazolásul pléhjegyet adnak ki, a melyet szembetűnően kell ráakasztani a kerékpár kormányára. A szolgálati kerékpároknak külön pléhjegyet adnak ki. A ki évközben szerez kerékpárt, az egész évi adót meg kell fizetnie. A vidékről a fővárosba jövő kerékpárosoknak a vámfelügyelőnél nyolc napig érvényes igazolványt kell váltatniok, a melynek az ára egy korona. Ha nyolc napnál tovább marad a fővárosban, az egész évi adót meg kell fizetnie. A kerékpárokat minden esetendőben legalább egyszer összeírják. Minden kerékpáros köteles a rendőr főosztályára megállani s igazolni, hogy az adót megfizette. A ki az adót nem fizette meg az huszonöt forintot fizet s a mig az adót megfizeti, a kerékpárt kézi zálognak visszatartják. A kerékpáradó ellen a közigazgatási bizottsághoz lehet főlbeszél, a bizottság határozata ellen pedig a közigazgatási bírósághoz. A szabályrendelet 1900 január hónap elsején lép életbe. — A fenn emlegetett dolgok nem éppen biztatók a becskereki bicikli-adó jövőjére nézve.

— **Bolgya János a lövöldöző.** Bolgya János giládi lakosnak furcsa passziója vala. Kerített valahonnan egy ócska revolvert s azzal végigjárta a falut, gyakran lövöldözve a levegőbe; néha aztán, mikor eszébe jutott, emberekre is célzott. Nemrég borkösi állapotban Petkó Vitályos kiabírt tekintette céltáblának, de szerencsére nem találta el. Meg akarta löni azonkívül Gongya Katalint is, mire üldözőbe vették a csendőrök s letartóztatták.

— **A józsefvárosi dráma.** Temesvárról írják: A Rozgonyi-pár drámája még ma is városzerte közbeszéd tárgya. Mindonitt a szenzációs drámát tárgyalják, melynek oka most a szépséges Rózára hárult. Egymás mellett, meglékelt, hideg teattal pihen már a két szerencsétlen ott a temetőben. Végtelenül szomorú volt a temetésük...

A józsefvárosi halottas kamrában tegnap délután ment végbe a törvényszéki boncolás, a mely annak konstatálásával ért véget, hogy nyolc késszurás okozta a fiatal pár hirtelen halálát.

Rozgonyi Antal, a szerelemittas, féltékeny férj, jó családból származik. Edes apja főerdész Horvátországban, míg bátyja Petrovičan uradalmi tisztartó. Rozgonyi — mint most kiderült — féltékenységből követte el borzasztó bűnét. Nagyon szerette az ő Rózáját, a ki ritka szép asszony volt. A fiatal asszony azonban sohasem szerette az urát. Egy fekete bajszu katonáról is tudnak mesélni a szomszédok, a ki miatt el-

váltak. A férj mindazért visszafogadta volna hűtelen fiatal nejét, a ki azonban erről mitsem akart hallani.

Mikor Rozgonyit félholtan, kocsiában a kórházba szállították, utolsó szavait sóhaj vette körül:

— Rózám... édesem...

Egymás mellett, hideg teattal pihen most a két kialudt szív, a mely nem egymásnak volt teremtve.

— **Lökötő cigány.** Kis-Margittán a nagykorosmában vigan pálinkázott egy ismeretlen cigány. A kocsiját künn hagyta az utcán, a lovait oda kötötte egy fához és itta a deciket gyors egymásutánban. A margittai járőr előtt feltűnt a köitekezés, azért is felelősségre vonta, illetve felhívta, hogy igazolja magát. Ekkor aztán kiült, hogy a cigányt M a u z u Lázárnak hívják, egyike a legismertebb lökötőknek s a künn levő kocsi, lovakat is lopta, még pedig Staics János neuzinai lakostól. A cigányt letartóztatták és átadták a törvényszéknek.

— **Megmérgezett lovak.** F. Muzslyán Egető Ferencnek 4 drb lova hirtelen megbetegedett s a gazda el sem tudta képzelni, hogy mi okozta a bajt, mig végre kiderült, hogy ajándékba kapott tulpenézes kenyérből eredhetett csak betegségük, mivel az egyik kedvenc lova, melynek különösen többet adott, ma már elhullott. Egyébként a másik háromra is aligha vár más sors.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Házasság: Stechardt Ferenc, rk., szijgyártó és özv. Zoller Györgyné rk. — Kirtyánszki András, gk., földmives és Vorgity Sára gk. — Kolarov Radivoj, gk., napszámos és Glisin Krisztina gk. — Iváska Lajos, ág. ev., vasuti málházó és Nemes Anna rk. — Kósz József, rk., kereskedő és Szauter Magdolna, rk. — Abraham Mátyás, rk., földmives és Jójárt Ilona rk. — Aranyos Ferenc, rk. és özv. Varga Ferencné. — Messinger Mátyás, rk., vasuti munkás és Csókás Anna rk. — Andrejia Vitályos, gk., földmives és Csobanov Perszida gk.

Született: Czveity Miklós, gk., földmives, leánya. — Stanul Szvetozár, gk., földmives, fia. — Popov György, gk., földmives, leánya. — Loch Ede, rk., gépész, fia. — Trtkovity Péter, gk., irnok, fia. — Popov György, gk., bérkocsis, fia. — Szmederevics Illés, gk., földmives, leánya. — Radovansev Sándor, gk., földmives, fia. — Percz Illés, gk., napszámos, fia. — Fetter Róza, rk., leánya. — Máté Ferenc rk., napszámos, leánya. — Zupcsics Péter, rk., fazekas, fia.

Meghalt: Kelemen István, rk. 19 éves, tüdővész. — Csábi Veronika, rk. 8 hónapos, gyengeség. — Turcan György, gk. napszámos, 63 éves, veselő. — Berberszki Boszilvka, gk. 1 hónapos, göröcsök. — Schwarz Lajos, rk. 3 hónapos, tüdőhurut. — Caha Ferencné, rk. 36 éves, tüdővész. — Szomzki András, gk. katolikus, napszámos, 54 éves, hasi hagymáz. — Schaller Mária, rk. 2 hetes, göröcsök.

Színház és irodalom.

— **Magyar színészet a délvídeken.** Hevesy József színtársulata holnap elhagyja Lugost és Pancsován vasárnap megkezdik színi idényt. A társulatnál vasárnap óta Kafkáné Hegyesi Mari, a nemzeti színház kiváló művésznője vendégszerepel fényes sikerrel. — Bokody színtársulata a f. hó 11. 12. és 13. ára Lugoson tervezett előadásokról lemondott, mivel Versegen e napokra is átengedték neki a megfelelő helyiséget, hol előadásokat tarthat.

— **Szerb színészet a megyében.** Pancsováról írják, hogy ott jelenleg szerb színtársulat játszik a közönség nagy pártfogása mellett. Az előadások sorozata hétfőn nyílt meg a „Psyche” című színművel.

— **Bucsudal.** Bobory Mariska, az ismert kitéző zenetanárnő, ki a nagybecskereki női zárdánál is működött, megzenésítette Juda Heléinek egy gyönyörű versét. A talantumos kisasszony Bucsudala ugy invenció, mint harmonizálás tekintetben figyelemreméltó kedves apróság, amely szívet érintő dallamosságánál fogva népszerűsége is tarthat igényt. A szerző kisasszony édesatyjának ajánlotta a Kunossy Vilmos óg kiadásában megjelent dalt.

Táviratok.

A horvát tartománygyűlésből.

Budapest, február 10. (A „Torontai” eredeti távirata.) Zágrábból telegrafálják, hogy a horvát országgyűlés esti ülésében Kovacsevics főispán megcáfolta az ellenzéknek a választásokra vonatkozó vádjait és erősen védte a választóbizottság eljárását. Utána Kutuzovics képviselő beszélt, kinek beszéde alatt a karzat zajos „zsivó”-zásokba tört ki. Az elnök erre kiirított a termet. A legközelebbi szónok, Modrusan a nép felizgatását a nemzeti pártra fogja rá; 8 órakor azt kéri szónok, hogy szellőztessék ki a termet s egyben leveti a kabátját. A baloldalou nagy tetszéssel fogadják ezt a kedélyes jelenetet, mig jobbról sürtn hallani az ilyen és hasonló felkiáltásokat: — Illetlenség!

Szónok felveszi a kabátját s polemizál Kovacsevicseszel.

Fél 10-kor elnök szünetet rendel, az ellenzék pedig kiadja a jelszót az obstrukcióra.

Negyed 12 kor az ellenzék újabb szünetet kér, a mit elnök nem engedélyez.

Vrbanics és társai erre zárt ülést kérnek, a melyen Vrbanics panaszt emel a karzat kiirítése miatt. Egyben névszerinti szavazással elhatározzák, hogy a zárt ülés felesleges.

Az ülés 12 óra 20 perckor ért véget.

Forrongás egy leány miatt.

Budapest, február 10 (A „Torontai” eredeti távirata.) Lilleből érkezik a hír Párisba, hogy ottan nagy forro gást okozott egy Foveau nevű fiatal leány meggyilkolása. Egy szerzetest vádolnak vele, hogy a leányon erőszakot követett el s azután megfojtotta. A szerzetes tagadja a terhére rótt cselekményt, de a néptömeg magatartása egyre fenyegetőbbé válik vele szemben. Tegnap este ellenséges tüntetések folytak le az egyházi intézetek és iskolák előtt s a nép több papot megfenyegetett. A meggyilkolt leányt holnap temetik s ezen a temetésen újabb tüntetésektől tartanak.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1899. február 10.

A kasszárudjelt hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr.		100 kilogr.			
		frtől	frtíg	frtől	frtíg		
Bánsági	uj	76	10.00	10.10	80	10.50	10.55
Tiszavidéki	„	78	10.20	10.30	80	10.55	10.65
Pestvidéki	„	76	10.15	10.5	80	10.50	10.60
Bácskai	„	76	10.30	10.35	80	—	—
Rozs	uj	elsőrendű	—	70—72	—	8.10	8.15
„	„	másodrendű	—	—	—	8.00	8.05
Árpa	„	takarmány	—	60—62	—	6.10	6.40
„	„	égetni való	—	62—64	—	6.70	7.50
„	„	sőrfőzésre való	—	64—66	—	7.70	8.50
Zab	„	—	—	39—41	—	5.70	6.05
Tengeri	ó	bánsági	—	—	—	5.55	5.80
„	„	másnemű	—	—	—	5.50	5.55

Határidő-útlelet.

Budapest, február 10. (Anagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kinálat és vételkedv egyaránt kielégítő. Kötetett: Buza márciusra 9.69— 9.70 „ áprilisra 9.47— 5.48 Rozs 8.57— 8.58 Tengeri májusra 4.75— 4.76 Zab márciusra 5.83— 5.85 Repece augusztusra 12.20—12.30

Nyilttér.*)

Minden külön értesítés helyett ajánlják magukat az összes rokonok és ismerősöknek

LOWIESER VILMA MESZNIK IMRE

mint jegyesek. 176—1.1

Nagy-Becskerek. Nagy-Becskerek.

* Az e rovat alatt közöltéktől nem vállal felelősséget a szerk.

Arverési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, miszerint a város tulajdonát képező és a városi községi iskola épületben levő I. számú, jelenleg Kleefasz György által bérben birtolt helyiségnek 1899. évi november hó 1-től 3, esetleg 6 évre leendő bérbeadása céljából folyó évi február hó 27-én délelőtt 9 órakor a városházépület II. tanácsnoki irodában árverés fog tartatni, melyre árverezni szándékozók a 100 frt kikiáltási árnak megfelelő 25% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi II. tanácsnoki irodában megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1899. évi február hó 1-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Arverési hirdetmény.

A tbcsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közzé teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Ilkin Ráda karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 423 frt 2 $\frac{1}{2}$ kr. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő 260. számú tkvben A. I. 2. sor 354/a hrsz. alatt felvett 200 ölnyi házhely 575 frt kikiáltási árban.

Az u. o. sz. tkvben H + 998 hrsz. alatt felvett ingatlan 73 forint kikiáltási árban 1899. évi március hó 4. napján délelőtt 10 órakor Karlova község-házában árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindég az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, mint tkvi irattárban és Karlova község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságánál, 1898. évi december hó 8-án.

Szabo.
kir. aljárásbíró.

Arverési hirdetmény.

Nagy-Becserek város tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, miszerint a város tulajdonát képező és a városház épületében levő I-XI. számú botthelyiségeknek, továbbá az I. és III. számú pincehelyiségeknek f. évi november hó 1-től, a IV. és V. számú pincehelyiségeknek pedig folyó évi május hó 1-től 3, esetleg 6 évre leendő bérbeadása tekintetéből f. évi február hó 27-én délelőtt 10 órakor a városházi II. tanácsnoki irodában árverés fog tartatni, melyre árverelni szándékozók a 25% os bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek a vár. II. ik tanácsnoki irodában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Nagy-Becsereken, 1899. évi február hó 1-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

A nagybecskereki önk. tűzoltó-tesztület parancsnokságától.

Meghívó.

A nagybecskereki önkéntes tűzoltó-tesztület 1899. évi február hó 12-én d. u. 3 órakor a városház nagytermében ez évi

rendes közgyűlést

tartja, melyre a tisztelt működő, valamint pártoló tagok ezennel meghivatnak.

Tárgy:

I. Az 1898. évi számadás tárgyalása
II. Az 1899. évi költségvetés tárgyalása.

III. 8 választmányi tag választása egy évre.

IV. Esetleges indítványok.

Nagybecskereken, 1899. évi január hó 21-én.

Pflok Nándor,
titkár.

Rónay Jenő,
elnök.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a m. kir. államkincstár javára 109 frt 2 kr. tőke, ennek 1895. évi nov. hó 27-től járó 6% kamata, 13 frt 10 kr. eddigi, 5 frt 20 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. c. 176 §-a alapján Gyuricsics Anta botosi lakos ellen a Botos község határában fekvő és a botosi 1476. sz. tkvben foglalt:

1. 83. hrsz. 600 öln házhelyre 280 forint;

2. I. dűllőbéli 155. hrsz. 2 hold szántóra 393 frt;

3. 187. hrsz. 200 öln kertre 109 forint becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzé teszi azzal, hogy ezen árverés által a C. 1 a. Gyuricsics Radu javára bejegyzett, élethossziglani eltartási s különféle kikötmények joga nem érintetik.

A nyilvános árverés Botos község-házában 1899. évi március hó 4-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban, mint Botos községben kiftiggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, 1899. évi január hó 20-ik napján.

Tóth,
kir. aljárásbíró.

Védjegy

Mária-czelli

Gyomorcsseppek

nagyszerűen hatnak, gyomorbajoknál nélkülözhetetlen és általánosán ismert házi- és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőfőges, hasmenés, gyomoreges, felesleges nyálkiválasztás, sargaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilliszták-, májbajok- és hámorroidáknál.

Említett bajoknál a Mária-czelli gyomorcsseppek évek óta kitűnőnek bizonyult, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

Kapható valamennyi gyógyszerárban.

Magyarországi Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12.

(20-22.11)

Olcsó tűzifa!

Kapható Nagybecskerek-Bégapart állomáson.

Elsőrendű száraz gyertyán-hasábfa öle 13 frt.

Elsőrendű száraz bükkfa öle 12 frt.

Kezelési illeték köbméterenkint 5 kr. (4 köbméter = 1 öl.)

A t. cz. vevők sziveskedjenek a fa kiszolgáltatása miatt Zaduban Gyula bégaparti állomásfőnökhöz fordulni.

161-10.3

Megrendelések Eckstein M. szállító-czégnel is eszközölhetők.